ČEZ již ukončil aktivity v Bulharsku a Albánii, většinu i v Turecku a v Rumunsku

12.11.2024 - | OM Solutions

Výběr informací o ukončených zahraničních aktivitách energetické skupiny ČEZ (společnost prodává svá polská uhelná aktiva investiční společnosti ResInvest Group; řazeno podle zemí abecedně):

Albánie – V roce 2009 získal ČEZ za zhruba 102 milionů eur většinový podíl v distribuční společnosti Operatori i Sistemit te Shperndarjes, později přejmenované na CEZ Shpërndarje. V lednu 2013 ale odebral albánský regulační úřad společnosti licenci s odůvodněním, že firma nezajistila dovoz elektřiny a neinvestovala do rozvodné sítě. Do vedení distributora byl dosazen státní administrátor, čímž ČEZ ztratil nad firmou kontrolu a s Albánií zahájil mezinárodní arbitráž. Spor vyřešila dohoda z léta 2014 o tom, že ČEZ získá do roku 2018 v ročních splátkách 100 milionů eur, tedy částku zhruba odpovídající investici. V souvislosti s tím se ČEZ z Albánie stáhl.

Bulharsko – ČEZ se v Bulharsku věnoval především distribuci a prodeji elektřiny, provozoval tam i fotovoltaickou elektrárnu Orešec (s instalovaným výkonem 5,0 MW) a poskytoval energetické služby. ČEZ v sedmimilionovém Bulharsku obsluhoval přibližně tři miliony zákazníků. Aktivity koordinovala společnost CEZ Bulgaria. ČEZ na tamní trh vstoupil v roce 2004, kdy koupil tři bulharské distribuční firmy za 281,5 milionu eur. Společnost ČEZ dokončila prodej svých bulharských aktiv v červenci 2021, kupující bulharská finanční společnost Eurohold jí zaplatila 335 milionů eur (asi 8,6 miliardy korun). ČEZ se ze země rozhodl odejít kvůli přetrvávajícím sporům s tamními úřady, jeho odchod z Bulharska začal už v roce 2017 prodejem odstavené uhelné elektrárny Varna. ČEZ ještě vede proti Bulharsku mezinárodní investiční arbitráž, v níž žádá vyšší stovky milionů eur (tedy několik miliard korun).

Polsko – Na polský trh vstoupil ČEZ v roce 2006 koupí uhelných elektráren Skawina a Elcho (nyní Chorzów) od americké společnosti PSEG. Šlo o investici za 10,8 miliardy korun. Skawina je druhým největším dodavatelem tepla do Krakova a Skawiny, Chorzów je jedním z největších dodavatelů tepla do Katovic a dalších městských aglomerací ve Slezsku. Chorzów kromě uhlí spaluje rovněž biomasu. Obě fungují zároveň jako teplárny. V Polsku ČEZ provozuje i malou vodní elektrárnu, další staví. Kromě výroby elektřiny a tepla se věnuje rovněž prodeji elektřiny a plynu koncovým zákazníkům.

Později založil také firmu ČEZ ESCO (Energy Service Company), do které včlenil podniky zajišťující dodávky komodit, energetické audity, energetické poradenství nebo výstavbu kogeneračních jednotek a instalací fotovoltaických elektráren. V roce 2020 ČEZ oznámil, že začíná hledat zájemce o svých pět polských firem. Zájem projevilo 14 potenciálních investorů. Na podzim 2021 skupina prodej zastavila s odůvodněním, že nabízené ceny nebyly dostatečně ekonomicky atraktivní.

Nyní ČEZ uvedl, že svá polská uhelná aktiva – tedy elektrárny Skawina a Chorzów – prodává investiční společnosti ResInvest Group. Vypořádání obchodu podléhá schválení polského antimonopolního úřadu. ČEZ chce v Polsku i nadále rozvíjet své společnosti zaměřené na poskytování moderních energetických služeb. Patří mezi ně společnosti skupiny Elevion, které nabízejí komplexní řešení pro dekarbonizaci a energetickou účinnost.

Rumunsko – Na rumunský trh vstoupil ČEZ koupí 51 procent distribuční společnosti Electrica Oltenia v únoru 2005. V roce 2009 se ČEZ stal jediným vlastníkem. Rumunská aktiva zahrnovala jednu z největších distribučních společností v zemi s 1,4 milionu zákazníků, největší větrný park

vybudovaný na pevnině v Evropě Fantanele-Cogealac, hydroenergetický systém Reşita sestávající ze čtyř přehradních nádrží a čtyř malých vodních elektráren a prodej elektřiny a plynu zákazníkům.

Většiny svých rumunských aktiv se ale skupina ČEZ už zbavila, v roce 2021 dokončila jejich prodej firmě Macquarie Infrastructures and Real Assets (MIRA). Smlouvu o prodeji společnosti uzavřely v roce 2020, transakci následně schválil evropský antimonopolní úřad i bezpečnostní rada rumunského státu. Cenu firmy neuvedly, analytici dříve odhadovali, že ČEZ za prodej získal 25 až 30 miliard korun. Prodej zahrnoval sedm firem, mimo jiné distribuční společnost, prodej energií a větrný park Fântânele-Cogealac.

Zbytek aktivit ČEZ v Rumunsku zastřešuje dceřiná společnost Elevion Group, v Rumunsku vlastní také společnost High-Tech Clima zabývající se aktivitami v ESCO službách.

Turecko – ČEZ zahájil odchod z Turecka, kam vstoupil v roce 2009. Loni v prosinci energetická skupina oznámila dokončení prodeje svého padesátiprocentního podílu ve společnosti Akcez Enerji tureckému investorovi Torunlar Group poté, co transakci schválil turecký antimonopolní úřad i energetický regulátor. Pod Akcez patří tři dceřiné společnosti, které se věnují distribuci elektřiny, prodeji energií a energetickým službám. Finanční podmínky prodeje ČEZ nezveřejnil.

V současnosti česká polostátní firma ještě drží podíl v další energetické společnosti Akenerji Elektrik Üretim. Ta v Turecku provozuje několik vodních elektráren, větrný park Ayyildiz a paroplynovou elektrárnu Egemer na východě země. Podle vyjádření finančního ředitele ČEZ Martina Nováka z letošního srpna je podíl v Akenerji už pro ČEZ spíše finanční investicí než strategickou a firma uvažuje o prodeji. „Nyní je potřeba do konce roku zařídit přefinancování stávajících dluhů, takže před tímto datem zřejmě k žádnému spuštění prodejního procesu nedojde," uvedl Novák.

https://oenergetice.cz/spolecnosti-cr/cez-jiz-ukoncil-aktivity-v-bulharsku-a-albanii-vetsinu-i-v-turecku-a-v-rumunsku